იმერეთი

ყოველდღიური გაზეთი

ფასი:
წლიურად . . . . . 7 მანეთი
ნახევარი წლით . . . . . 4 მანეთი
თვიურად . . . . . 3 აბაზი

ცალკე ნომრის ერთი შაური.
წლიური ხელის მომწერლებს გაზეთის ფასი შეუძლიათ ნაწილნაწილათ გადიხადონ. ხელის მოწერის დროს 3 მანეთი დანარჩენი კიდევ ნაწილნაწილათ. საზღვარგარეთ წლიურათ 14 მან., ნახევარი წლით 8 მან., თვიურათ 6 აბაზი.

№ 149
წელიწადი მეორე
1913
შაბათი, 21 სექტემბერ

მისამართი: Кутаисъ, редакція газ. „ИМЕРЕТИ“.

ტელეფონი № 149.

ქალაქის თეატრი.

ოქტომბრის შუა რიცხვებში

პირველი ქართული სიმფონიური

კონცერტი

კ. ფოცხვერაშვილისა.

თფილისის ახალი კლუბის ორგანიზაციისა და ქუთაისის მოამღერეთა გუნდის მონაწილეობით.

ასაც სოროში მონაწილეობა სურს, 23 ამ თვემდი ჩაეწერონ. ადგილი თეატრში დღის 10—საღამოს 5 საათამდი. სოროში მონაწილეთა რიცხვი განსაზღვრულია, 23 შემდეგ აღარავინ მიიღებენ.

პირდაპირ ნახევარ ფასათ იყიდება!

ლ თ მიღებული საქონლები პირველი ღირსებ ، რუსეთის და ს. ზღვარგარეთის სუკეთესო ქარხნების და უკანასკნელი მოდის. გაყიდვა დაიწყება 20 აგვისთვიდან მოკლე ვადით ქ. ქუთ ის ბულვარის პირდ ირ, ძმ. ოცხელების შენობაში, ახალდანის მაღაზიის **უკანა კანეოფიდანში, სადაც იყიდება შემდეგი ფასთ მაღალი სიკარგეებ:** კაცის ყოველნაირი მშვენიერი კასტუმი 5 მან. ეიწყება ფასი და ამას ზევით, რა ფასიანიც ესურვებათ; კაცის, ქალისა და ბავშვის ყოველნაირი პალტოები ზამთრისათვის, საშემოდგომო და საზაფხულო, კაცის ბოსტონები და პიჯაკ ბი, ფეხსაცმელები ქალის, კაცისა და ბავშ ის საუკეთესო ორმაგის მრავალგვარი, ბეწვის მუფები ქუდები და შალები ღიზლის მრავალგვარი, ამრეშუმის იუბკები დიდი ასარჩ ი, შალის კაბის ქვედა წელები, რუბაშკები და სარუბაშკეები ნაბრობით: კალოშები, კაცის ქალის და ბავშვის, ბოტინკები, ალბომები, სარკეები და ქალის და კაცის, ქამრები და საქაბრე რეზინები, ყოველნაირი რეზინა საპადვიოსკე და აგრეთვე მზა პადვიოსკები ქალთა და ბავშთათვის. კორსეტები და სხვა. ამასთანავე მოვახსენებ პატივცემულ საზოგადოებას, რომ

ბულვარდიანის მაღაზიაში არის მიღებული დიდძალი ყოველნაირი ახალმოდის საქონელი ახალმოდის საქონელი და მზა ტანსაცმელი, ფეხსაცმელი კაცის, ქალის და ბავშვლების და ასეთ ს **ვლებულობთ ყოველდღე. ფასები ხელმისაწვდომია და უვაჭროთ.** პ ატივისცემით ს. ახვლედიანი.

ПО СЛУЧАЮ ОТЪѢЗДА

ПРОДАЕТСЯ очень дешево дача въ Сурамѣ, большой двухэтажный домъ съ флигелемъ; полторыдѣсятины земли; изъ нихъ полъесят. сосновой рощи съ банковскимъ долгомъ, объ условіяхъ узнать: г. Кисловодскъ до востебованія, *Генеральшъ Якуловой.*

აგრაე სურამში, საიდანაც მივდივართ,

იაფათ იყიდება

ორი ორსართულიანი სახლი ფილგელით, ერთ-ნახევარი დესეტინა მიწით. ნახევარ დესეტინაზე ნაძაღნარია, ბანკის ვალით. პირობების შეტყობა შეიძლება ამ მისამართით: ყისლოვოდსკში ღენერლის მეუღლეს იაკულოვისას (до востребованія).

კ. ი. ოცხელის

ახალი წიგნის მაღაზია

(ქ უ თ ა ი ს ში).

ამ ბიბლიოთეკებს, და უთმობს მათ

უდიდეს პროცენტს.

კ. ი. ოცხელის წიგნის მაღაზიის საკუთარ ახალი გამოცემები: დაიბეჭდა და იყიდება, საქართველოს ისტორია ს. ქვარიანისა მესამე გამოცემა, ფასი **ეღირა 2 აბაზი**

ეიძლება მოკლე ქართული გრამატიკა ი. ნიკოლეფშვილისა მეორე გამოცემა **ფასი ეღირა 1 აბაზი.** 10—1

ეიძლებ პატივი ვაუწყოთ პატივცემულ ქუთაისის საზოგადოებას, რომ თფილისის **ქალაქის ფფთიაქის გვერდთ,** ჩვენ ძმ. გრიგოლაშვილებმა მოვაწყვეთ ახალი რესტორანი

ფაზისი,

ლდ შეიძლება ი ნოოთ ახალი სანოვაგისაგან გაკეთებული საუზმე, სადღილ და ზმი ქართული და ევროპიული **ია ფ-ფ ა ს ა თ;** ყოველგვარი ღვინო, ტკბილი სასმელი და ცივი მინერალური წყალი.

რესტორანში ღაცდა სწორედ **და თავზანი მოგზრობა მოსასმენელ ურეგებს**

თ. ა. მთავრიშვილის

ᲬᲘᲒᲜᲘᲡ ᲛᲐᲦᲐᲖᲘᲐ

აუწყებს მასწავლებლებს, მოსწავლეებს და პროვინციის წიგნის მაღაზიებს, რომ ამა 1913—14 სასწავლო წლისათვის დამზადებული აქვს

ᲓᲘᲓᲫᲐᲚᲘ ᲡᲐᲡᲬᲐᲕᲚᲔᲚᲝ ᲓᲐ ᲡᲮᲕᲐ ᲬᲘᲒᲜᲔᲑᲘ,

რომელიც იხმარება ქალაქ ქუთაისისა და ქუთაისის გუბერნიის დაბალსა და საშუალო სასწავლებლებში.

ფასები საკმაოდ დაკლებულია.

მსურველი შეუძლიათ წიგნებთან ერთად მოითხოვონ ჩვენგან სხვა სასწავლო ნივთებიც: **რვეულები, კალმები, კალმის ტარები, კარანდაშები, საანგარიშო დფთრები** და სხ., რასაც **ძალიან დაკლებულ ფასათ** დაუყოვნებლივ მივაწვდით **გოკიელის** საკანცელარიო მაღაზიიდან.

მისამართი: **ქუთაისი, ალექსანდრეს ქუჩა, ბოკერის სახლი, ბუღგალტერ.**

ვინც თუთუნს ეხეკა, ესსოხოთ, მიაქციოს ყურადღება ახლათ გამოსულ **ᲰᲐᲠᲘᲡᲝᲜᲘ**

ᲘᲠᲘᲡᲘ { 25 ცალი 3 შ. 10 — 6 კ.

ეიყიდება რიგორც სხვა ქალაქებში ისე **ქუთაისში.**

პაპიროსები საუკეთესო ხარისხის თამბაქოს თუთუნისაა, სასიამო სუნითა და საუცხოო გემოვნებით.

თუთუნის ქარხანა ᲫᲛᲐᲗᲐ ᲡᲔᲘᲚᲐᲜᲝᲕᲔᲑᲘᲡᲐ.

თ ფ ი ლ ი ს ᲨᲘ.

ᲛᲔᲒᲜᲐᲮᲔᲗᲐ ᲧᲣᲠᲐᲦᲦᲔᲑᲝᲗ!

1913 წლის ღვინის მოსავლის თითქმის ნახევარზე მეტი დააკლდა გოლეგების, ცუდი ადამტ ციისა და რეგისტრის დიუ ლო-ს ხმარების გამო. ამერიკული ვაზის სანერგე **„ᲙᲚᲝ ᲥᲒᲣᲠᲣᲚᲘ“** ქუთაისში ერთადერთი სანერგე, რომელიც ამენოს სხვადასხვა ვაზსა ველ ნაირი ნიადაგის მიხედვით შესაფერი ჯიშის ვაზებს. დამზადებული აქვს გასასყიდად 1913—14 წლ. 35,000 ლოლიეოური, 40,000 კრახუნა, 28,000 ციცკა, 12,000 ანდასაული. 10,000 ძუანე, 32,000 რესლინგი, 12,000 მაგალობლიშვილის, 8000 ოცსანური, 35,000 საფერავი, 25,000 ამეოტო, 8000 რისლინი, 10,000 პინო, 25,000 სემილიონი 42,000 კაბერნე, 20,000 ფოს—ბლანში, 28,000 კომე თეთრი და შავი და 80,000-ზე მეტი სხვადასხვა საუკეთესო ხაჯმელი ჯიშის ვაზი „ლო“-ზე დამენილი, 3309 101—14, 1202 420 A. ფასი სადგინე ვაზებისა 65 მან. 1000 და საუმეტესი—80 მან. კანტორა იმოფფება მიხეილის ქუჩაზე ძმ. ბოკიელის სახლში ᲕᲐ. ᲢᲘᲔᲒᲝ.

ᲐᲥᲘᲛᲘ ᲕᲐᲚᲔᲠᲘᲐᲜ ᲚᲝᲠᲗᲘᲥᲘᲤᲐᲜᲘᲫᲔ

ᲚᲔᲑᲝᲚᲝᲑᲡ ᲨᲘᲜᲐᲒᲐᲜ, ᲑᲐᲕᲨᲕᲔᲑᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲜᲘᲜᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲐᲕᲐᲛᲝᲛᲧᲝᲤᲔᲑᲡ.

ᲘᲙᲕᲔ ᲓᲘᲐᲒᲝᲜᲝᲡᲢᲘᲙᲣᲠᲘ ᲙᲐᲑᲘᲜᲔᲢᲘ

გამოკვლევა **ᲨᲐᲠᲓᲘᲡᲐ** (ვენერიული, ბუშტის, თირკმლების, შაქრის, ქარგისა ᲓᲐ თირკმლების, ქვისა და ბრეშის ავთმყოფობის გამოკვლევა).

ნახვენია (ელექტ, ფილტვების ანთება, ინფლუენცა, ატანომიკიები და სხვ..)

სისხლისა (ᲓᲐᲚᲐᲠᲘᲐ, ტიფი და სხვადასხვა ᲒᲕᲐᲠᲘ ᲣᲡᲘᲡᲮᲚᲝᲑᲐ).

ᲙᲣᲪᲘᲡ ᲡᲘᲗᲑᲘᲡ (ᲙᲣᲪᲘᲡ ᲙᲐᲢᲐᲠᲘ, მისი მუშუკი, ციმო და სხვა).

ᲔᲚᲔᲥᲢᲠᲘᲙᲘᲡ (ნაწლავების პარაზიტებზე და მის კეერცებზეც).

ᲩᲐᲠᲩᲘᲡ (ᲔᲚᲔᲥᲢᲠᲘᲙᲘ, ᲓᲘᲤᲢᲔᲠᲘᲢᲘ და სხვ).

ᲭᲚᲘᲡ ᲠᲔᲜᲘᲡ.

ᲛᲘᲦᲔᲑᲐ: ᲤᲣᲨᲘᲜᲘᲡᲙᲘᲡ ᲥᲣᲩᲐ, ᲘᲕᲘᲢᲘᲜᲘᲡᲙᲘᲡ ᲡᲐᲮᲚᲘ, ᲐᲤᲘᲪᲘᲐᲚᲘᲡ ᲖᲔᲓᲘᲡ.

თფილისის სამოლიტეხნიკო კურსები, ინჟენერ Ე. Ნ. ᲒᲘᲜᲝᲒᲠᲐᲓᲝᲕᲘᲡᲐ.

ᲒᲐᲜᲬᲧᲝᲑᲘᲚᲔᲑᲘ: სამოწის-მზომელო, საალმშენებლო, სასოფლო-სამეურნეო და კომერციული, სამოწის-მზომელო და საალმშენებლო განყოფილებებზე მსურველთ იღებენ. მეცადინეობა 1 ოკტომბერს დაიწყება. პროგრამისა და პირობებისათვის საქირო 4 შეიდ-კაპიკიანი მარკა. პირადად მოლაპარაკება შეიძლება საღამ. 4 8 ს., **ᲓᲣᲨᲘᲡᲘᲡ ქ. № 4, ᲑᲘᲜᲐ ᲛᲒ-2.**

ᲐᲥᲘᲛᲘ ᲕᲐ. Ა. ᲜᲣᲛᲑᲐᲫᲔ ᲓᲔᲑᲣᲚᲝᲑᲡ შინაგან სნეულებიან ავთმყოფებს ნაშვადღვის 3—6 საათ. ᲗᲤᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲥᲣᲩᲐ, ᲯᲝᲠᲯᲘᲙᲘᲡᲐ სახლი.

ᲐᲥᲘᲛᲘ Გ. Ა. ᲛᲔᲠᲘᲤᲐᲠᲘᲜᲘᲜᲘ. ᲓᲔᲑᲣᲚᲝᲑᲡ შინაგანი, ბავშვებისა და ვენერიულ ავთმყოფებს. დილის 9—12 საათ. და საღამოს 5—7 საათ, თფილისის ქუჩა, საკუთარი სახლი № 30

ᲐᲥᲘᲛᲘ Ი. ᲩᲐᲠᲔᲯᲝᲕᲘ ᲘᲦᲔᲑᲡ **კანისა და ვენერიულ ავთმყოფებს ახალ ბინაზე.** მზოლოდ დილით 12—2 ს., საღ. 6—8 ს. სხვა დროს აქმი საავთმყოფოშია.

მისამართი: გაგარინის ქუჩა, პოლიციის გვერდით, ფარილოვის სახლში.

მასაკით სამეურნალო-კაბინეტი

Ე. ᲑᲐᲚᲐᲜᲩᲘᲫᲘᲡᲐ

კვლავ განაახლა ავთმყოფების მიღება ეკურნავ მასაჟით, საკმაო ვარჯიშობით. ესპრ სახეზე: **ᲛᲣᲨᲣᲙᲔᲑᲘ, ᲜᲐᲛᲬᲘᲚᲔᲑᲘ, ᲭᲝᲠᲤᲔᲑᲘ, ᲛᲔᲢ ᲡᲐᲭᲘᲝᲚᲔᲑᲘ, ᲜᲐᲧᲕᲐᲕᲘᲚᲔᲑᲘᲡᲐ** და ყოველგვარ სახის ავთმყოფობას, აგრეთვე უცარ ყვავილსაც. გენერლის ქუჩა, აქიმის ს. ლორთქიფანაძის სახლი.

ᲐᲥᲘᲛᲘ კ. თ. ᲢᲣᲛᲔᲚᲐᲨᲕᲘᲚᲘ.

დებულობს ავთმყოფებს **(შინაგანი ვენერიული კანის)** ახალ ბინაზე: ვიტუშინსკის სახლი, ოფთიალის უკან. პუშკინის ქუჩიდან ტელეგრაფის შესახვევში.

ᲐᲥᲘᲛᲘ კ. Ი. ᲐᲨᲘᲐᲜᲘᲪᲘ დაბრუნდა და ავთმყოფების მიღება განაახლა. **ᲝᲗᲮᲨᲐᲑᲘ** ქ. Ა. ᲐᲨᲘᲐᲜᲘᲡᲐ სახლი.

ᲐᲥᲘᲛᲘ Ვ. Ი. ᲙᲐᲕᲘᲢᲔᲚᲐᲨᲕᲘᲚᲘ

საზღვარგარეთ გამგზავრების გამო დროებით ავთმყოფებს ველარ მიიღებს. 12—15

დროა ვიფიქროთ.

საკმაოთ გამორკვეულია ის არასასურველი გარემოება, რომ ჩვენი ქვეყნის ზოგიერთ კუთხეში სამოსახლო და სახნავ-სათესი მიწების სივიწროვეა. მთელს იმერეთში შემაწუხებელია ეს სივიწროვე, მაგრამ რაჭა-ლეჩხუმში თითქმის აუტანელი შეიქნა. რაჭაში უფაროესი ადგილებიც მეტათ ძვირია, თუ ყიდულობს ვინმე ასეთ ადგილებს და ბევრ ფულს კარგავს—ეს იმიტომ, რომ უკეთესი არ ეშოვება და ფილის სარგებლობაც სხეგზით ვერ მოუხერხებია. ხშირად რაჭაში ისეთი სოფლები, სადაც მოსახლეს სრულებით ეზო არ აქვს; მეზობლებს შორის ღობის გარაგვაც კი აღარ ხერხდება. ამგვარი მოსახლობა ბევრნაირათ უხერხულია და ბევრგვარ უსიამოვნებასაც იწვევს მცხოვრებთა შორის. იმერეთში მიწის სივიწროვე დღითიდღე მატულობს და რაც დრო გადის, უფრო გაქვირება დგება, ქართლში კი ბევრი თავისუფალი ადგილია. ბორჩალოსა და სიღნაღის მაზრებში არის ისეთი თავისუფალი დიდი სივრცის ადგილები, რომელიც ძლიერ მოხდენილია და უმეტეს ნაწილათ გაუკეთებელია—ე. ი. დაუმუშავებელია. უმეტესი ნაწილი ასეთი თავისუფალი ადგილებისა თფილისის თავადაზნაურობის საადგილმამულო ბანკშია დგებრივებული ᲓᲐ ᲛᲘᲓᲘᲓᲐᲜᲐᲓ მთავრობის ბანკში გადადის, ვინაიდან მთავრობის ბანკი გაცლენებით მეტ ფულს იძლევა.

ᲐᲥᲘᲛᲘ Გ. Ა. ᲛᲔᲠᲘᲤᲐᲠᲘᲜᲘᲜᲘ. ᲓᲔᲑᲣᲚᲝᲑᲡ შინაგანი, ბავშვებისა და ვენერიულ ავთმყოფებს. დილის 9—12 საათ. და საღამოს 5—7 საათ, თფილისის ქუჩა, საკუთარი სახლი № 30

ᲐᲥᲘᲛᲘ Ი. ᲩᲐᲠᲔᲯᲝᲕᲘ ᲘᲦᲔᲑᲡ **კანისა და ვენერიულ ავთმყოფებს ახალ ბინაზე.** მზოლოდ დილით 12—2 ს., საღ. 6—8 ს. სხვა დროს აქმი საავთმყოფოშია.

მისამართი: გაგარინის ქუჩა, პოლიციის გვერდით, ფარილოვის სახლში.

მასაკით სამეურნალო-კაბინეტი

Ე. ᲑᲐᲚᲐᲜᲩᲘᲫᲘᲡᲐ

კვლავ განაახლა ავთმყოფების მიღება ეკურნავ მასაჟით, საკმაო ვარჯიშობით. ესპრ სახეზე: **ᲛᲣᲨᲣᲙᲔᲑᲘ, ᲜᲐᲛᲬᲘᲚᲔᲑᲘ, ᲭᲝᲠᲤᲔᲑᲘ, ᲛᲔᲢ ᲡᲐᲭᲘᲝᲚᲔᲑᲘ, ᲜᲐᲧᲕᲐᲕᲘᲚᲔᲑᲘᲡᲐ** და ყოველგვარ სახის ავთმყოფობას, აგრეთვე უცარ ყვავილსაც. გენერლის ქუჩა, აქიმის ს. ლორთქიფანაძის სახლი.

ᲐᲥᲘᲛᲘ კ. თ. ᲢᲣᲛᲔᲚᲐᲨᲕᲘᲚᲘ.

დებულობს ავთმყოფებს **(შინაგანი ვენერიული კანის)** ახალ ბინაზე: ვიტუშინსკის სახლი, ოფთიალის უკან. პუშკინის ქუჩიდან ტელეგრაფის შესახვევში.

ᲐᲥᲘᲛᲘ კ. Ი. ᲐᲨᲘᲐᲜᲘᲪᲘ დაბრუნდა და ავთმყოფების მიღება განაახლა. **ᲝᲗᲮᲨᲐᲑᲘ** ქ. Ა. ᲐᲨᲘᲐᲜᲘᲡᲐ სახლი.

ᲐᲥᲘᲛᲘ Ვ. Ი. ᲙᲐᲕᲘᲢᲔᲚᲐᲨᲕᲘᲚᲘ

საზღვარგარეთ გამგზავრების გამო დროებით ავთმყოფებს ველარ მიიღებს. 12—15

სასურველია, რომ ეს ადგილები შეიძინონ იმერლებმა იმ ნაწილმა, რომელსაც სივიწროვე გამო გადასახლება მოელის. დროა ვიზრუნოთ, რომ ეს საქმე მოეწყოს—მოეწყოს ისე რომ ნივთიერითაც[illegible] ᲒᲐᲛᲣᲨᲝᲑᲘᲡᲓᲘ ადგილის მყიდველი და ტანმეფლობის მხრითაც სახიფათო არა იქნეს რა.

ამ დიადი საქმისთვის საჭიროა შესდგეს კომიტეტი შეგნებულისა და გამოცდილი პირებისგან, რომელნიც გამოარკვევენ ამ ადგილების ღირსება-ნაკლულოვანებას, შეიკრიბენ მათ შესახებ ყოველგვარ ცნობებს და გაითვალისწინებენ—სად რაგორი ნიადაგია, როგორი ჰავა და ამ ცნობების მიხედვით ურჩევენ მსურველთა შეძენას. ამ საქმეში დიდი მონაწილეობა უნდა მიიღოს ჩვენმა საადგილ-მამულო ბანკმა, რომელსაც შეუძლია სასარგებლო სამსახურის გაწევა.

არის მაგალითები, რომ იმერელმა გლეხებმა თავისი ინიციატივით ასე იყო თუ ისე გამართის მოლაპარაკება მემამულეთა ვექილებთან და შეიძინეს ცოტაოდენი მიწა, მაგრამ ერთმთ საქმის დაჭრა ძაან სახიფათოა და აი რატომ: მოლაპარაკებას მართავენ ისეთი პირები, მოურავია იგი, თუ სხვა, სულერთია, რომელთაც **გადასახლების საკითხი** არ ესმისთ და არც საზოგადო ინტერესების გაგებებთ რამე; ისინი თუ მაშმაბენ მხოლოდ მისთვის, რომ ერთმო ანგარიშები "დაიკარნ! გარდა ამისა, გლეხები ირჩევენ ისეთ ადგილებს, რომელიც ბოლოს უხერხული გამოდგება სამოსახლოთ. ასე დაემართა ზემო იმერეთში მცხოვრებ გლეხებს, რომელნიც კაბალში ჩაესახლნენ და ორი წლის განმავლობაში თითქმის ნახევარი დაიხოცა.

გადასახლების საქმე ადვილი არ არის; ამას დიდი ხელმძღვანელობა უნდა, თვარა ამ გლეხები შეაჯადეანან, ან ეს საქმე ბოროტი პირების შემოსავლის წყაროთ გადაიქცევა. ამ საქმის მოწესრიგება და სასურველთან მოწყობა უნდა იკისროს ინტელიგენციამ თვით გლეხების წარმომადგენელთა თანამშრომლობითა და დახმარებით.

დროა ვიფიქროთ ამაზე, თვარა სულ მალე ეს ცარიელი ადგილები სხვას დარჩება და იმერეთში მიწის სივიწროვე მეტით გაამწვავებს ცხოვრებას.

ტრიფონ ჯაფარიძე.

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲐᲛᲑᲐᲕᲘ.

გუშინ ქუთაისში არ მოსულა არც თფილისისა და არც რუსეთის გაზეთები.

✦ მგოსან აკაკის ამ ზაფხულზე, სარჩერში ყოფნის დროს, დაუწერია სამოოქმედებიანი დრამა „სიყვარული". მგოსანს განზრახავა აქვს ხსენებული პიესა თფილისის ქართულ დასს გადასცეს წლევანდელ სეზონში დასადგმელოთ. მასვე დაუწყია წერა ისტორიული რომანის—„ახალთაობა" რომლის პირველი ნაწილიც უკვე დაუსრულებია. მგოსანს უკვე დაუთავრებია წერა თავისი მეფუარებისა. არც მეფუარებსა და არც რომანს მგოსანი სიცოცხლეში არ გამოსცემს.

✦ ქალაქის გამგეობის წინადადებით და ზოგგან თვით სახლის პატრონებიც მიხვდენ და ტროტუარებზე გადმოსული სახლის სახურავები მოშალეს, რომ ქეჩას საზოგადოთ შნო მოსცემოდა და შესახედავათ მეტი გაზლილობა დატყობოდა. მაგრამ ასეთი ფარდულები ბევრგან კიდევ დარჩა და თუ იმათაც აღება არ ეღირება, ის მაინც უნდა მოხერხდეს, რომ გამელილებს ავდარში წვიმა არ ასველოს ღვარათ. ქალაქის აფთიაქის გვერდით და სხვებანაც ასეთი ფარდულიდან ღვარი პრეკაპარ ქვაფენილზე სცემს.

✦ წყალ-გადმა ნაწილის მცხოვრებნი ჩვენან—ჩვენი უბანი განათების მარით ყოველს ყურადღებას მოკლებულია, თითქმის არავის აზრში არ მოსდის, რომ ღამით ფარნები, რომელიც მცხოვრებთა ხარჯითაა დადგმული, აანთონო.

✦ 19 სეპტემბერს სპარსელი თფილეკ ფედი ოღლი, რომელსაც პურის საცობი აქვს ებრაელების ქუჩაზე, ქუჯაზე შესცდა, დაამტვრია ფანჯრები და მერე მეორე სართულიდან გადმოხტა. სახე მოლად დაუმახინჯდა. ჰოლიციელებმა საავთომყოფოში მოათავსეს. ᲥᲣᲯᲐᲖᲔ შეცდომის მიზეზი ფედი ოღლის დავალიანება ყოფილა. ამ დღეებში მისთვის უნდა აეწერათ მოვალეებს რაც გააჩნდა მუშებიც ᲯᲐᲛᲐᲒᲠᲘᲡ სთხოვდენო.

✦ ამ წინაზე ჩვენს გაზეთში ღვდელი მამა კვაკაძე აცხადებდა, რომ ღვთისშობლის ეკლესიის ბეჭედი დამეკარგაო. ეს ბეჭედი ქუთაისის ფოშტის განყოფილების მოხელეს ტრიფ. მიკაძერიძეს მიაკითხოს ხსენებულმა ღვდელმა.

✦ თავადმა ალექსი ვახტანგის ძემ გელოვანმა აქაური ეთნოგრაფიული სახლ. გადდების გამგეობას გადასცა ორი ძველი ნივთი. ა) სვანური ქამარი ლითონნის ბალთებით მოკეთილი და ზედ ტყავის ქისებით; ბ) თოფის წამლის შესანახი რქა თავზის ტყავით მორთული.

✦ ამავე სახზოგადოებას გადასცა ბ. ვლადიმერ წერეთელმა ძველი მათარა ოქრო მეკედი ნაკერი, რომელიც შემთხვევით უყიდია.

✦ 4 სეპტემბერს სახლიდან გამოსულა და მას შემდეგ აღარ დაბრუნებულა 13 წლის ბავში პეტრე შანიძე. სახე და ომა თეთრი აქვს. მზაბეკის სთხოვენ აცნობოს სადგ. საჯავახოში ერმალო შანიძეს.

✦ ბაზრის ზედამხედველმა გელოვანმა პურის ნიხრს ზევით გაყადღისთვის ოქმი შეუდგინა: მეშვიდ განძოოღლის, იაკობ ოსიფოვს, ტეფრო ტერზ ოღლის, ჰასან მორტაზოღლისა და ჩარჩს შაფთა კიკოზაშვილს ბაზრის წესრიგის დარღვევისთვის

✦ „სიმართლის ხმას" თფილისელი კორესპონდენტი სწერს: „გრიბოედოვის ქუჩ. ბოროტმომქმედებს გაუტეხიათ თავ. ოთარ დადეშქელიანის ბინა და წაუღიათ მხოლოდ ის საბუთები, საქმის ასლები და საჭირო ქაღალდები, რომელიც ეხებოდა თავ. უჩა დადიანსა და ალექსანდრა დადეშქელიანის მკვლელობის საქმეს.

თავ. დადეშკელიანი ოჯახობითი სვანეთს წასულა. დაკეტილ ბინასთვის ყურადღება ინ. კრასნიანსკისთვის უთხოვია, ბინის კლიტეები ჩაუბარებია სახლის პატრონ—აქიმ ბლოკეესთვის. დადეშკელიანის ბინაზე ინახებოდა საგვარეულო ძვირფასი ოქროვერცხლის ნივთები, სახლის ძვირფასი ავეჯეულობა და სხვა, მაგრამ ქურდებს ამ ნივთებიდან არაფერი წაუღიათ.

დაბეჯითებით ამბობენ, რომ ეს „უცნაური ქურდობა" იმათი საქმე უნდა იყოს, ვისაც თავ. ალ. დადეშკელიანის საზიზღარი მკვლელობის საქმის უტყუარი საბუთები, საქმის ასლები და მიწერ-მოწერის ქაღალდები გაჭრობა ესაჭიროებოდათ.

თავ. ო. დადეშკელიანი 15 სეპტემბერს ჩამოვიდა სვანეთიდან. დაიპატიჟეს მეეზოვე და ვიღაც სლესარი, მაგრამ დაკითხეს შემდეგ თავდებ ქეგშ გათავისუფლეს. სწარმოობს ფიცხელი გამოძიება.

მოწერილი ამბები.

10 სეპტემბერს ჩხარის საზოგადოების სოფელ მუჯირეთის მცხოვრებნი 46 მეკომეურს ნება მისცა მთავრობამ ს. ძირა თავისის ორკლასიან ნორმალურ სკოლას შეუერთდეს. ამის შესახებ განაწერიც დადგინეს. ამავე დღეს ძირა თავსულებმა მოაწერეს ხელი საკრედიტო ამხანაგობის დაარსების თხოვნას.

— სოფელ მუხურის სამოსწავლო სათანადო მთავრობამ ნება დაართო ამ სოფელში ერთკლასიანი სამინისტრო ᲗᲥᲝᲜᲘᲡ შენობა ააგონ. ასეთი ნებართვა მოუვიდა სოფლებს: თუსს, ᲭᲐᲠᲔᲑᲒᲠᲐᲜᲘᲡᲐ და ზედათვასას ააგონ ერთკლასიანი ᲗᲥᲝᲜᲘᲡ შენობა ორკლასიანი ᲗᲥᲝᲜᲘᲡ შენობის ნაცვლათ, რომელზეც თხოვნა ქონდათ მიცემული და განაჩენიც იყო დადგენილი.

— 14 სეპტემბერს საზანოს ორკლასიანი ᲗᲥᲝᲜᲘᲡ შენობა აკურთხეს.

— Ჭ. ᲝᲠᲗᲠᲐᲯᲘᲡᲗᲕᲘᲡ კვირის 22 სეპტემბერს გ. ესმაᲗᲕᲘᲡ რეფისორობით გაიმართება წარმოდგენა. წარმოდგენილ იქნება: „ლეკის ქალი გულჯავარ" დრ. 3 მ. აქ. ცაგარელისა და, 1 მოქ. ვოდ. „ტემოთეს ლეგენდ" გრიშაშვილისა. ანტრაკტებში დაუკრავს სტრუნის ხროო.

ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲙᲐ ᲩᲕᲔᲜᲘ ᲣᲙᲚᲝᲔᲑᲘᲗ.

ᲨᲘᲠᲝᲕᲜᲘᲡᲘᲓᲐᲜ.

ჩვენს სიხარულს საზღვარი აღარ ქონდა, რო	დ დანამდვილებით გავიგეთ ქუთაისის სახალხო შკოლების დირეკტორის კრუპსკისა და კამპანიის დამარცხება. მათმა მისწრაფებამ—ქართული შკოლებიდან ქართული ენის განდევნა—დაგმობა და მიჩნევა მისი, როგორც უბრალო—მეორე ხარისხოვანი საგნის—მიზანს ვერ მიაწია. ამ დამარცხებას საზოგადოებრივი ხასიათი აქვს და ეს ყოველს ნამდვილ ქართველს სიხარულს უნდა გვრადეს. უნდა აღინიშნოს, რომ ქუთაისის ქალაქის გამგეობამ უნარი და მუყაითობა გამოიჩინა—შესაფერი წინააღმდეგობა გაუწია ქართული ენის გამბოროტებელი მტრისთვის და მათი—ჩვენი შკოლების გარეულების სურვილი—პოლიტიკა, როგორც საჭიროება მოითხოვდა, შეუშინებლათ დაგმო, საბუთებით დაუმტკიცა უმაღლეს მთავრობას, ადგილობრივი დირეკციის მართველ-ორგანოს უკანონო მოქმედებანი, რომელნიც გამოიხატა იმაში, რომ უდანაშაულოთ შეწირული ორი სხვერპლი—გადაყენებული მასწავლებლები: ოდაშარია და ნაკვალიშვილი უკანვე მიიღეს სამსახურში ძველ თანამდებობაზე. თუმცა დანაშაულობის ჩამდენი—კანონის მოთხოვნილების ბოროტათ გამმყენებელი არ დაუსჯიათ და ერთმაც კიდევ წასაქეზებლათ უფრო კარგი ადგილი იშოვა (კრუპსკი გადაყენებულია იმავე თანამდებობაზე თფილისში), მაგრამ ზემონახსენები მასწავლებლების უკან მოვება უტყუარი მოწმეი გამარჯვებისა. მთავრობის ასეთ დაამებას—ამობოჭკრებული სულისკვეთების მოთხოვნილების დამშვიდებას—დრამებთი ხასიათი აქვს და ქვემოთ მოყვანილი მგალითი ნათლათ დაგვანახებს, რომ ქუთაისის სახალხ. შკ. ახალ დირეკტორსაც მისი თანამოამდგილის პოლიტიკის გაგებელება სურს. ნათქვამია: „ეკლისა ნავალს ეკალი ადმოცენდებისო"; ეს ᲭᲙᲘᲠᲔᲚᲘ თქმულება თავისი ნამდვილი მნიშვნელობით ბეგრჯერ შესრულებულა და მომავალშიც შესრულდება—ქართული ენის დაუძინებელი მტრებისგან, რომელნიც თავის უმგვანო მოქმედების წყალობით ამას, ე. ი. ქართულ ენას თანდათანობით ძირს უთხრიან და ყოველდღისაებრას ხმარობენ, რომ ეს უკანასკნელი საუკუნოთ დასაფლეთონ.

ამ დღეებში დ. სამტრედიას ეწვია ქუთ. სახალხ. შკ. ახალი დირეკტორი; მისი ჩამოსვლა გამოწვეული იყო ახალი ტიპის პირველდაწყებითი უმაღლესი სასწავლებლის შენობის დასრულების გამო, რომელშიც სწავლა, თავგრობის ნებართვით, ახლო მომავალში იწყება. ამ სასწავლებელს მთავრობისგან ეძლევა მატერიალური დახმარება, მაგრამ სხვადასხვა მიზეზის გამო ამა წლის 1 იანვრამდი ᲯᲣᲠᲜᲘᲡ ხარჯი შკოლის შესანახავათ ადგილობრივმა საზოგადოებამ უნდა იკისროს. ბ. დირეკტორს სხვებთან ერთად წაროდგენ ძველი და ახალი ვექილები (სამტრედიის საზოგადოებისა) და დაბის წარმომადგენლები. სხვათა შორის, ბ. დირეკტორს კატეგორიულათ გაუცხადებია შემდეგი:

„ახალ სასწავლებლის ინსპეკტორი მაგდანაშნებს, ამ თავით კი ᲔᲓᲔᲛᲝᲗ ᲒᲐᲜᲒᲐᲠᲒᲔᲑᲘᲡ ᲛᲝᲒᲐᲮᲐᲚᲘ ᲐᲥ ᲐᲮᲐᲚ ᲨᲔᲛᲝᲗᲐᲜ ᲓᲐᲒᲔᲛᲝᲣᲒᲜᲘᲚᲘ ᲘᲥᲜᲔᲑᲘᲗ ᲗᲐᲝᲛᲝᲗᲘ ᲒᲣᲨᲘᲡᲐ ᲛᲐᲡᲬᲐᲕᲚᲔᲑᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ ᲥᲐᲚᲘ (ᲢᲝᲛᲝᲗᲘ ᲒᲣᲨᲘᲡ) ᲐᲓᲒᲘᲚᲘᲡ ᲛᲝᲜᲐᲬᲘᲚᲔᲗᲐ ᲛᲐᲡᲬᲐᲕᲚᲔᲑᲚᲘᲡ ᲨᲔᲛᲪᲕᲚᲔᲚᲘ ᲡᲐᲯᲐᲠᲝ ᲓᲐᲜᲘᲨᲜᲔᲚᲘ ᲛᲐᲡᲬᲐᲕᲚᲔᲑᲚᲘᲡ ᲠᲣᲡᲘ ᲥᲐᲚᲘᲡᲐ"-ᲨᲘ. როდესაც იქ დამსწრე ის. სტურეას (ძველი ვექილი) უთქვამს, რომ მასწავლებლებისა და სხვა თანამდებობის პირების დანიშვნა ადგილობრივი საზოგადოების წარდგენით უნდა მოხდესო, ბ. დირეკტორს ამაზე მოკლეთ და ბეჭდურვანით უპასუხებია: „ᲐᲮᲚᲘᲗ ᲛᲬᲔᲠᲚᲘᲡ ᲘᲜᲡᲞᲔᲥᲢᲝᲠᲘ ᲗᲣᲗᲘ ᲝᲠᲯᲔᲚᲘᲡ ᲛᲬᲔᲠᲜᲣᲚᲘᲡᲐᲓᲛᲘᲗ ᲙᲐᲜᲓᲘᲓᲐᲢᲝᲠᲘ"-ᲨᲘ და ამით შეწყვეტილა ამ მნიშვნელოვან საკითხზე სჯა-ბაასი.

ქართულ შკოლებში ინიშნება რუსი მასწავლებლები, რომლებსაც ადგილობრივი ენის უცოდინარობის მიზეზის გამო არავითარი სულიერი კავშირი არ ექნებათ მოზარდ თაობასთანა და ეს უკანასკნელი იძულებული ხდება პატარობიდანვე დაივიწყოს თავისი დედა-ენა, საშშობლოსა და ჩვენი დამშაგვრელების ყურმოჭრილი მონებათ გახდეს.

ზემოთ ნათქვამით სურათდება მხოლოდ ერთი მხარე დირეკტორის უკულმართი მოქმედებისა—ქართული ენის გად

-ლასგა. შეეეხოთ საგანს იურიდიული მხრითა, რისთვისაც საჭირო იქნება გადავთვალიეროთ უმაღლესათ დამტკიცებული კანონი, გამოქვეყნებული ახალი ტიპის შკოლების შესახებ; ამ კანონის 34 მუხლი გვეუბნება შემდეგს: „**на попечительный совѣтъ возлагается: 1) выборъ завѣдывающаго (завѣдывающей), законоучителя, преподавателей и врача, и представленіе объихъ утвержденіи въ установленномъ порядкѣ пор"...**

ასეთია თვით კანონის მოთხოვნილება და ნუთუ ამას ანგარიშს არ უზეკს ბ-ნი დირეკტორი, როცა სრულიად დამოუკიდებელ საკითხათ აყენებს თანამდებობის პირების დანიშვნას; აქაც ხომ, ჩვენდა საბოლოთ, ბოროტათ იყენებენ კანონის ახსნა—განმარტებასა და პირდაპირ მოურიდებლათ გვეუბნებ ან: „**კანონების შემსწავ ᲛᲘᲓᲘᲗ, ᲛᲐᲒᲠᲐᲛ ᲗᲐᲝᲛᲝᲗᲘᲡᲐᲒᲚ ᲩᲕᲔᲜ ᲮᲔᲚᲘᲗ ᲐᲠᲘᲡ"-ᲨᲘ.** საზოგადოების ახალ ვექილებსა და იქ დამსწრე ინტელიგენციას პირში წყალ დაგუბებულიეთ" ერთი სიტყვითაც არ ალუნიშნავს დირეკტორის ასეთი უკანონო გადაწყვეტილება თანამდებობის პირების დანიშვნის შესახებ. ეს მათ მომავლდინებელ ცოდვათ უნდა ჩაეთვალოს. აჰა, სად არის მათი თვითშეგნების ნიშნწყალა? აი სწორეთ ამისთანებზე იტყვინან: „შინ ძლიერი, გარეთ მხდალნი"-ᲨᲘ. საჭიროა, რაც შეიძლება მალე მოხდეს საზოგადოების ყრილობა, რომ შესაფერი დადგენილება გამოიტანოს და არჩეულ იქნას ახალი შკოლის მზრუნველი კომიტეტი, რომელიც პირნათლათ შეუდგება თავის მოვალეობის ასრულებასა და კანონის ძალით მინიჭებულ უფლებებს ადგილობრივი „ᲩᲘᲜᲝᲕᲜᲘᲚᲘᲡ" სურვილი არ დაუმორჩილებს და უკანონობის საწინააღმდეგოთ ხმას შეუშინებლათ ამოიღებს.

მოვუწოდებთ შეგნებულ ნაწილს ადგილობრივი საზოგადოებისას—ამ თავითვე მიაქციოს ყურადღება ზემოთ ნაქთვამს და შესაფერი ღონისძიების გამონახვით იხსნან ქართული შკოლა განსაცთელისგან.

ᲮᲠᲘᲡᲢᲔᲚᲘᲡᲔᲚᲘ.

13 სეპტემბერი, 1913 წ.

ᲨᲔᲛᲝᲡᲐᲕᲚᲘᲐᲜᲘ ᲡᲐᲥᲛᲔ.

გაზეთების ცნობით სახალხო განათლების სამინისტროს განზრახვა აქვს ეაარსოს ზოგიერთი, სხვათაშორის ხარკოვის უნივერსიტეტში, კეთილი ალკოჰოლის საკითხის შესასწავლათ.

ამ ვიცი რა შინაარსის ლეკციებს წაუკითხეენ სტუდენტებს და როგორ შეასწავლიან ამ საგანს; მხოლოდ ის კი ეტყვი გარეშეი, რომ ფინანსურიი უწესებს წარმომადგენლებს მშვენიერათ აქვთ შეასწავლული და გათვალისწინებული ერთო ბიᲯᲯᲘᲢᲘᲡ ᲐᲮᲐᲚᲘᲜᲘᲡ შემოსავლიანი წყაროს მნიშვნელობა.

არაყის შემოსავალი დედა-ბოძია ჩვენი ბიᲯᲯᲘᲢᲘᲡ; ამ ისეთი დიდმნიშვნელოვანი ადგილი უჭირავს, რომ მისი შემოკლებაც კი ბიᲯᲯᲘᲢᲘᲡ არსებითი გარდაქმნას გამოიწვევს...

არცერთი დაწესებულება, არცერთი სამრეწველო საქმე არ იძლევა იმდენ წმინდა მოგებას, რამდენსაც სახაზინო მონოპოლია.

მოძრავ კაპიტალზე აქ რჩება წმინდა მოგება 316½%, პროცენტი დაუჯერებელი, წარმოუდგენელი...

დახარჯული კაპიტალის ყოველ მანეთს 316 მანეთი და 10 შაურიგება აქვს. ასეთი მოგება შეიძლებოდა რჩეს ისეთ საქმეში, რომელიც ჩაეფია განსაკუთრებულს, მონოპოლიურ პირობებში...

მეტათ საინტერესო ცნობებს ამას წინათ გამოქვეყნებული ოფიციალური 1912 წლის სახაზინო მონოპოლიის ადმინისტრაციების ფინანსიური ანგარიშები. ᲒᲕᲔᲠᲔᲜᲘ ᲐᲠᲐᲧᲘᲡ ᲒᲐᲚᲘᲡᲘ ᲬᲚᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲛᲪᲕᲚᲔᲚᲝᲑᲐᲨᲘ 2 მან. და 1 შაური, ᲒᲐᲛᲝᲒᲔᲑᲐ ᲙᲘ 8 მან. და 54 კაპ.; ᲐᲛᲐᲠᲯᲕᲔᲠᲜᲘᲗ 6 მანეთზე მეტი წმინდა სავალი რჩებოდა.

ეს შემოსავალი ორი ნაწილისაგან შედგებოდა: ერთი—აქციზი, რომელიც მთავ ობა მაინც აიღებს, არაყის თითონ კიდევ რომ არ აწარმოებდეს, მეორე—სამრეწველო მოგება, ეს საქმის წარმოებისათვის.

შემოსავლიდან რომ აქციზი გამოვაკლოთ, სამრეწველო მოგება მაინც ᲒᲐᲠᲩᲔᲑᲐ—110%.

მოგება არა მარტო დასაბრუნებელ არამედ ძირითად კაპიტალზე რომ ვიანგარიშოთ, მეფიდეში მაინც ᲪᲘᲤᲠᲘ—69%, მთელს, დახარჯულ კაპიტალზე...

ასეთი დიდი სარგებელი აიხსნება, რომ ამ საქმეში მთავრობას მოკლედ ყოველ და ფასებს თავის სურვილისამებრ ადგენს. ეს პროცენტი სახელმწიფოს ᲣᲙᲐᲜᲐᲡᲙᲜᲔᲚᲘ ნაწილის ზურგიდან იღება და ᲐᲓᲐᲒᲔᲡ არაპირდაპირ გადასახადს...

ეს ᲣᲙᲐᲜᲐᲡᲙᲜᲔᲚᲘ ᲜᲐᲬᲘᲚᲘᲡ ᲖᲣᲠᲒᲘᲓᲐᲜ ᲒᲐᲠᲬᲛᲣᲜᲔᲑᲣᲚᲘ ᲠᲣᲡᲘ ᲮᲐᲚᲮᲘ ᲐᲠᲐᲠᲘᲡ ᲛᲝᲛᲬᲘᲚᲔᲑᲘᲗ ᲓᲐᲛᲬᲘᲚᲔᲑᲘᲡ ᲛᲘᲖᲘᲗ ᲐᲠᲐᲤᲔᲠᲘ ᲬᲐᲣᲦᲘᲗᲘᲐᲗ.

ᲐᲛᲘᲡᲗᲕᲘᲡ ᲩᲕᲔᲜ ᲐᲠᲐᲤᲔᲠᲘ ᲐᲠᲐᲠᲘᲡ ᲡᲐᲛᲘᲤᲝᲠᲝ, ᲮᲐᲚᲮᲘᲡ ᲐᲠᲐᲧᲝᲤᲘᲡ ᲐᲣᲤᲠᲔᲑᲚᲘᲡ ᲡᲘᲛᲐᲚᲔ ᲐᲠᲐᲧᲘᲡ ᲓᲐᲛᲖᲐᲓᲔᲑᲐ ᲓᲐᲯᲔᲠᲔᲑᲣᲚᲘᲐ ᲐᲠᲐᲧᲘᲡ ᲓᲐᲛᲖᲐᲓᲔᲑᲐ ᲐᲠᲘᲡ ᲡᲐᲛᲘᲤᲝᲠᲝ ᲮᲐᲚᲮᲘᲡ ᲐᲠᲐᲧᲝᲤᲘᲡ ᲐᲣᲤᲠᲔᲑᲚᲘᲡ ᲡᲘᲛᲐᲚᲔ

შკოლის ცხოვრებიდან

(წერილი ხონიდან).

ხონში ჩამოსულიმადი, რამდენთაც ჟურნალ-გაზეთებისათვის თვალ-ყური მიდევნებია, ხშირათ შეეხვედრიენარ ამა თუ იმ მასწავლებელზე საყვედურს:—ზოგმა 1881 წლის სამოსწავლო პლანი დაარღვია, ზოგმა კი სახელმძღვანელო წიგნები შესცვალაო. ახლა კი ბეღმა მარგუნა ხონს დაბრუნება და თავს მოვალეთ ვრაცხ ჩვენი შკოლების გარემეობა გავიგო, რამდენთაც ამას შევძლებ, როგორც გარეშე პირი. ᲙᲐᲠᲘ ᲧᲐᲠᲘᲜᲘᲗ აი, რა აღმოჩნდა:

ნახახულევის ორკლასიან სამინისტრო შკოლაში ბ.ბ. მასწავლებლებს გოგებაშვილის „რუსკოე სლოვო“-ს მეორე ნაწილი გადაეგზავნა გასულ წელს და ნაცვლათ ამისა „ოლენინ-გრიგორიევის“ წიგნი შემოუღიათ. იმედი უნდა ვიქ�ნიოთ, შემდეგშიც ასე მოიქცვიან, რადგან ამისთვის დაუდგამ უფრო ხელსაყრელი პირობები. ამასთან, რასაკვირველია, 1881 წ. სამოსწავლო პლანისთვისაც უღალატიათ.

ხონის ორკლასიან სასწავლებელში, პირველ განყოფილებაში, გასულ წელს რუსული ენა, ლიტაკიური განყოფილება ნაადრევათ დაუწყია ბ. ზედამხედველსა და წლის ბოლომდი მთელი რუსული ანბანი გაუყვია. სახელმძღვანელოება ᲧᲐᲠᲘ არ შეუცვლიათ; გოგებაშვილის „რუსკოე სლოვოს“-ს მეორე ნაწილი ძველებურად ბარაბანია და, იმედი, მასწავლებლები შემდეგშიც არ უღალატებენ თავის გზასა და თავის ერის წინაშე თავს არ შერცხენენ.

დიდათ გამაკვირა ივანდიდის ახლათ გახსნილი შკოლის გარემეობამ, სადაც მასწავლებლობენ 20—25 წლის ნამსახური პირნი. ამ შკოლაში კი ხანი 1881 წ. გეგმისათვის უღალატიათ და გოგებაშვილის მეორე ნაწილი წიგნი გაუფეხენიათ და „გრიგორიევს“ წიგნი შემოუღიათ. ასე მოქცეულან წინათაც და წელსაც. აქაურები, ეს დალოდაცილები, პროტესტის ხელის მოწერაზე, ან სხვა რაიმე კინკლაობაზე მარდი არიან და თავის შკოლაში, რომ ბავშვს ამბანი ᲧᲐᲠᲘᲜᲘᲗ გონებასა და წინმსწავლობის ხელოვნებას ქნიან, იმას ვერ ამჩნევენ...

რაც შეეხება სხვა შკოლებს, არც ესენი ჩამორჩენიან და სამრეველოებზე ხომ ლაპარაკიც მეტია. ერთი სიტყვით, მთელს ხონს რაიონში ისეთი ნიადაგია, რომ 1881 წ. სამოსწავლო პლანი დარღვეულათ უნდა ჩაითვალოს—დამალულ ჭირს, გამოჩენილი ᲧᲠᲘᲗᲘ.

და აი, ამას ხელი შეუწყვეს, ნიადაგი თვით ჩვენმა გადაგვარებულმა მასწავლებლებმა მოამზადეს, რომელთაც, მეტი ᲧᲣᲠᲐᲦᲔᲑᲘ ᲠᲝᲛᲚᲘᲗᲐᲜᲐ, მეტი ᲧᲣᲠᲐᲦᲔᲑᲘ ᲠᲝᲛᲚᲘᲗᲐᲜᲐ დამესახურებიათ, მთავრობის ბძანებას დაასწრეს და დიიწყეს ᲣᲦᲠᲝᲛᲔᲠᲘᲗᲘ ᲠᲣᲡᲣᲚᲘ სწავლება, შეცვალეს სახელმძღვანელოები და სხვა, რითაც საბუთი მისცეს თავის ინსპექტორებს ამისა, რომ თითქოს თვით ხალხი და მასწავლებლები საჭიროთ სთვლიდენ ამას!?

ერთი გვიპასუხეთ ბ.ბ. პედაგოგებო, რამ გაიძულათ რომ მთავრობის მოწერილობის გარეშე, ასეთი საქმენი ნაგიფიქრეთ? ᲩᲕᲔᲜ რამე პედაგოგიური მოსაზრებით, ან იმით, რომ გინდოდათ ხალხისათვის რამე ს

ᲡᲐᲞᲐᲑᲠᲝ ᲡᲐᲮᲚᲘ
Ი. ᲒᲝᲙᲘᲔᲚᲘᲡ ᲝᲕ. ᲑᲘᲡ
ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲨᲘ.

აუწყებს **მოწიფეებს**, რომ მათ შეეძენიათ დიდძალი საპირო **საწერი, სახატავი და საკანცელარიო ნივთი** რომელიც პირდაპირ მწარმოებელისაგან არის ნაყიდი კარგი პირობებით.
სავაჭრო სახლმა ბევრ ნივთზე გასულ წელთან შედარებით
ᲤᲐᲡᲔᲑᲘ ᲓᲐᲣᲙᲚᲝ.

ახლად **მიღებულია ᲩᲐᲜᲗᲔᲑᲘ** (ᲐᲠᲐᲜᲘᲗᲘ)
მოწაფეებისთვის და ძლიერ დაკლებულ ფასებში ჩვენ შეგიძლია მოწაფეებს ყურადღებას ახლად გამოცემულ მოწაფეებისთვის
„ᲓᲦᲘᲡᲬᲚ“ „Дневникъ“
რომელიც სრულიად დაკმაყოფილებს ბარათიანი მოსწავლებისა და შედარებით იაფ ფასათ ეძლევიან.

დეპოლამპეულის, ᲭᲣᲠᲭᲚᲔᲣᲚᲝᲑᲘᲡ, ᲐᲕᲔᲯᲔᲣᲚᲝᲑᲘᲡᲐ ᲓᲐ ᲨᲐᲚᲐᲠᲘᲡ Ქ. ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲨᲘ.
Შ. Ს. ᲨᲘᲚᲘᲙᲝᲕᲘᲡᲐ.
ᲐᲚᲔᲥᲡᲐᲜᲓᲠᲔᲡ ᲥᲣᲩᲐᲖᲔ

მოეპოვება ყოველთვის ელექტრონის მრავალგვარი არმატურა და მისი მოწყობილებანი, ყოველნაირი საოჯახო სამკაული: ნავთის სამთვრები, დუმელები (ფაჩები), სამმარეულოები, ტაკვზე საფენი „ლინელეუმი“, სამუსიკო ინსტრუმენტები (საკრავები), საკელეფონო სამკაული და მრავალგვარი ბერფაზი საოჯახო ნივთი, აუარებელი ასორტი ნიმუში, შპალერის ფი 2 შაურიდან ვიდრე მანეთნახევრამდი ფასები ყოველი კონკურენციის გარეშეა.

ᲞᲐᲢᲐᲕᲝᲡᲪᲐᲛᲝᲗ Ფ. Ბ. ᲤᲝᲚᲘᲐᲜᲝᲕᲘ.

გიორგობიანმა, პოლია ნადარეიშვილის ქალმა, ი. დარსაველიძემ, ი. გოკაძემ, ვ. ნიეფაძემ და გ. ახვლედიანმა—ათასი შაური, სულ ათი მანეთი და ათი შაური.

გ. ა—ნი.

ᲐᲜᲑᲐᲠᲘᲨᲘ.

20 ივლისს, დაბა ხონში (ბაღში) გამართა სეირნობა ქ. შ. წ.-ვ. გამავლელელი საზოგადოების ხონის განყოფილების სასარგებლოთ.

შემოვიდა ბილეთებისა და სხვადასხვა გასართობისაგან 169 მან. 16 კაპ.

ხარჯი:	
შუსიკა . . .	36 მ. 4 აბაზი.
მარკები . . .	5—17 შ.
ჩაი . . .	5—15 შ.
განათება . . .	4— 3 აბაზი.
მსახურთ . . .	3—19 შ.
ნაყინვი . . .	3—17 კ.
კიოსკების მოწყობა .	3—59 კ.
ხილეულობის წყლები .	2—17 შ.
აფიშები . . .	1—10 შ.
დეპეში . . .	— 7 შ.
ხილი . . .	—27 კ.
წვრილი ხარჯი . .	—48 კ.
	69 მ.—16 კ.

წმინდა შემოსავალი დარჩა 100 მან. ეურჩეს მაღლობას ეუძღვნით იმ პირთ, ვინც დაგვეხმარენ სეირნობის გამართვაში და აგრეთვე იმთ, ვინც თავისი დასწრებით ხელი შეუწყო სეირნობას.

სეირნობის გამგე, გამგეობის თავჯდომარის ამხანაგი **ᲘᲚᲐᲠᲘᲝᲜ ᲑᲐᲗᲐᲕᲘᲐᲜᲘ.**

ᲗᲔᲐᲢᲠᲘ ᲓᲐ ᲮᲔᲚᲝᲕᲜᲔᲑᲐ.

ფოთი. გასულ კვირას, მსახიობი ს. ხარაზიშვილის რეჟისორობით, წარმოადგინეს „ახირებული სიყვარული“ 4 მოქ. კომ. ვ. აბაშიძისა; წარმოდგენაში მონაწილეობას ღებულობდენ ადგილობრივი სცენის მოყვარენი. პიესის უმთავრეს როლს ნ. ნორაკიძის ქალი ასრულებდა. ნინას როლი რთული და ძნელია, მაგრამ ისე სუსტათა და უფერულათ თუ ჩაატარებდა, მინც არ იყო მოსალოდნელი. მიზეზი როლის უყოდინარობაც უნდა ყოფილიყო. იმედია, შემდეგში როლს უყოდინარი არ გამოვა და თვითონაც თავს არ შეიწუხებს და მაყურებელსაც უზერხულ მდგომარეობაში არ ჩააყენებს.

ნატალიას როლში კარგი იყო ᲩᲮᲐᲘᲫᲘᲡ ქალი. ზარმაცი და ძილის მოტრფიალე დისახლისი კარგათ დგებისურათა. კარგათ ჩაატარა თავისი როლი მაკასარომა. თუმცა მეოთხე მოქმედებაში უსუსტა. ა. ეღინტს (ახირებულიძე) უფრო მეტი სულიერი მოძრაობა უნდა გამოსჩენოდა, მას უყვარს ნინა, ნინასაც უყვარს ის და ამიტომაც მისი გადაპარებული სინტიმენტალთან და რადაც გაუბედაობა ნინას წინაშე, კარგ შთამეფდილებას ვერ ახდენდა.

ბ-ნი ხარაზიშვილი თავის სიტყვებს მეტს ლაპარაკობდა ვიდრე პიესიდან, ამიტომაც მისი თამაში კარგ შთაბეჭდილებას ვერ ახდენდა. საერთოდ პიესა ძალიან სუსტათ ითამაშეს.

დასასრულ გამართეს ჩვენებური ნადიმი, მაგრამ იმის მოგონება არ ღირს... იტყვიან—„ჩაფფოვადეო“—ისე მოხდა.

და რაც მოხდა, მოხდა და, აწი მაინც, იმედია, ასე მოუშზადებლათ არ გამოხვალთ სცენაზე, თვარა ისედაც გულაცრუებულ ხალხს, მთლად შეაძაღლებთ თეატრს.

კომეტა.

რედაკ.-გამომცემელი **გრ. ერ. ᲭᲚᲘᲫᲘ.**

გარეშე ცნობა.

და ბარათი ნაკო ᲑᲐᲠᲗᲘᲛᲘᲨᲕᲘᲚᲘᲡᲐᲛᲓᲐ.

ბ. ნიკო! უკვე სამი წელიწადი გადის, რაც მე და თქვენ გიმნაზიის ᲥᲣᲩᲐᲖᲔ ქართული თეატრის პირდაპირ საბარიკმახერო გიგხსენით, ამ ხნის განმავლობაში უმეტეს ნაწილათ კმაყოფილი ვიყავით ერთმანეთით, მაგრამ ამ ბოლო ხანებში საკმე გადატრიალდა და დავატყვე, რომ ერთად ვეღარ მოვთავსდებით. 6 თვეა რაც ჩვენ შორის საკმე ძალზე გამწვავდა, შეუძლებელი შეიქნა ჩვენი ერთად ცხოვრება და მოგიგზავნეთ შუა კაცები, რომ ერთმანეთშორის გავსწორებულიყავით და ერთმანეთს შშვიდობიანთ გავშორებოდით. ამ ხნის განმავლობაში ვინ უწყის რამდენჯერ არ მოგმართეთ ამავე თხოვნით, მაგრამ აკმაფი თქვენგან დადებითი პასუხი არა მიმიღია-რა, არც ᲭᲝᲗ ამბობთ და არც არის, პირდაპირ უხეიბოლია ჩემი მდგომარეობა: არც გსურთ მშვიდობიანთ დამეხსნათ და თან უდიერათაც ექცევით ჩემს პიროვნებას, თქვენგან მუდამ საყვედური ლანძღვა-თრევა, უწმაწური სიტყვები და პატიოსანნი ადამიანისთვის შეუფერებელი სიტყვები მესმის. მიკვირს და გამკვირვებია: ან უნდა კავშირს სწყვეტდეთ ჩემთან, ან არა უტიფრულათ და უსინდისოთ მაინც არ უნდა ეხებოდეთ ჩემს პიროვნებას. თუ კი მე თქვენს წინაშე რაიმე შეცთომა მიმიძღვის ნებსიითი თუ უნებლიეთი, თუ კი თქვენს თვალში ყოველი ნდობა დავკარგე, მაშ რაღა გსურთ, რატომ საკმეს არ გამის წორებთ და არ ჩამომეხსნებით? რა ვიცი ამ ექვსი თვის განმავლობაში რაგვარი წინადადებითან არ მოგმართეთ, რათა თქვენს უდიერსა და შეუსაბამო ლანძღვა-გინებას მოვშორებოდი, მაგრამ თქვენზე არაფერმა არ გასჭრა.

რომ საზოგადოების თვალში ნათელვყო ჩემი მოქმედება შენს მიმართ, იძულებული ვარ აქვე ჩამოვთვალო ის პირობები, რომლითაც არა ერთხელ მოგმართეთ. აი ისიც: 1) თანახმა ვარ აირჩიოთ თქვენ მაგი ერ კაცი, მომცეთ, რომ ჩემთან ერთად იმუშაოს, 2) თუ გსურთ დავარღვიოთ ხელშეკრულობა და გავსწორდეთ როგორც წესი და რიგია, 3) გინ დაბძანდით კაცში და იქითა-აქით სიარულს თავი ანებეთ, 4) თუ არა და ან თქვენ დაანებეთ თავი მეუშაოს და მე სამ თუმანს გაძლევთ თვიურათ, ან მე დავაწვეტ და თქვენ მიბოძეთ სამ-სამი თუმანი. ყველა დამეთანხმება, რომ ასეთ პირობებს არც ერთი ᲭᲙᲝᲗᲐᲛᲔᲣᲚᲘ არ უარყოფდა, მაგრამ თქვენ კი არც ერთ ჩემ წინადადებაზე ადამიანური პასუხი არ მიგიჩინეთ, არც მეშაობთ, ღილიდან სიღამამდი ხელიხელზე გადაგიგიეთ, იქითა-აქით არხეინად დაბძანდებით, თავის გასართობათ დომინოს თამაშს და ᲭᲐᲜᲭᲠᲐᲙᲘᲡᲐᲚᲘ ინებეთ, ერთი წუთით საბელოსნოში შემობძანდებით და ᲧᲣᲧᲚᲘᲜᲩᲘᲜᲘ ბატონივით უღირსათა და უდიერათ მლანძღავთ. მგონი ასეთ მდგომარეობაში ყოფნა შეუძლებელია, ვერავითარი საშველები ვერ გამოვნახე თქვენს დასაწყნარებლათ და იძულებული ვარ ამ უკანასკნელ საღსარს მიეგმართოთ: გთხოვთ გამოშვეთ სამედიცინო სასამართლოში, აირჩიოთ თქვენის მხრით ორი კაცი, ჩემი მხრითაც ამდენსავე ავარჩევ და როგორც მათ გადასწყვეტონ, ორივე დავემორჩილოთ მათ გადაწყვეტილებას. თუ ეს უკანასკნელი წინადადებაც უარყეთ, იძულებული ვიქნები ისე ვიმოქმედო, როგორც ამას თქვენ მიერ შეურაცხყოფილი თვამოყვარეობა მოითხოვს. ველი პასუხს და გაძლევეთ ერთი კვირის ვადას დღიდან ამ წერილის გამოქვეყნებისა.

მაჯახს ᲑᲣᲠᲭᲣᲚᲘ.

ᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚ ᲛᲐᲡᲬᲐᲕᲚᲔᲑᲔᲚᲗᲐ ᲡᲐᲧᲣᲠᲐᲦᲚᲔᲑᲝᲗ.
Ქ. ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲨᲘ Კ. Ი. ᲝᲪᲮᲔᲚᲘᲡ ᲓᲐ ᲐᲛᲮ. წიგნის მაღაზიაში იყიდება მისივე გამოცემა
ᲥᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲡᲐᲮᲔᲚᲛᲫᲦᲕᲐᲜᲔᲚᲝ.

„ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲘᲡᲢᲝᲠᲘᲐ,“

მესამე გამოცემა სურათებითა და გეოგრაფიული კარტით, შედგენილი **ბ. სამონ ᲭᲘᲠᲘᲜᲘᲡᲐᲗᲕᲘᲡ** მიერ. წიგნი ღირს ყდით ორ აბაზათ.

„ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲝᲡ ᲘᲡᲢᲝᲠᲘᲘᲡ ᲨᲔᲡᲬᲐᲕᲚᲘᲡ ᲨᲔᲡᲐᲮᲔᲑ“.

ყოველი ერი მაშინ მიფის წინა და ვეიორდება, როცა იგი სწ